

Απόφαση 6 / 2018 (ΣΤ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Αριθμός 6/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΤ' ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Αρτεμισία Παναγιώτου - Εισηγήτρια, Γεώργιο Αναστασάκο, Μαρία Γεωργίου και Ευφροσύνη Καλογεράτου - Ευαγγέλου, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 7 Νοεμβρίου 2017, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Χαράλαμπου Βουρλιώτη (γιατί κωλύεται η Εισαγγελέας) και του Γραμματέως Χαράλαμπου Αθανασίου, για να δικάσει την αίτηση της αναιρεσεύουσας-κατηγορουμένης Μ. Κ. - Κ. του Α., κατοίκου ..., που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Χρήστο Διαμάντη, για αναίρεση της υπ' αριθ. 11503/2016 απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, με πολιτικώς ενάγουσα την Ε. Σ., κάτοικο ..., που δεν εμφανίστηκε.

Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και η αναιρεσεύουσα - κατηγορουμένη ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην υπ' αριθμ. πρωτ. .../20-9-2016 αίτησή της αναίρεσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό .../2016. Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της αναιρεσεύουσας, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να γίνει δεκτή η προκειμένη αίτηση αναίρεσης, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παύσει οριστικά η ποινή δίωξη κατά της κατηγορουμένης, λόγω παραγραφής.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά το άρθρο 513 παρ. 1 εδ. γ' και 3 ΚΠΔ, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κλητεύει τον αναιρεσεύοντα και τους λοιπούς διαδίκους στο ακροατήριο του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου. Η κλήση αυτή γίνεται με επίδοση σύμφωνα με τα άρθρα 155-161 και μέσα στην προθεσμία του άρθρου 166. Εξάλλου, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στο άρθρο 515 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα, αν αναβληθεί η υπόθεση σε ρητή δικάσιμο, όλοι οι διάδικοι οφείλουν να εμφανισθούν σ' αυτή χωρίς νέα κλήτευση και αν ακόμη δεν ήταν παρόντες όταν δημοσιεύθηκε η απόφαση για την αναβολή. Τέλος, κατά την παρ. 2 του άρθρου 515 του ίδιου Κώδικα, αν εμφανιστεί ο αναιρεσεύων, η συζήτηση γίνεται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, ακόμα και αν κάποιος από αυτούς δεν εμφανίστηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το από 16-12-2016 αποδεικτικό επιδόσεως του Επιμελητή

της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου Λ. Χ., η πολιτικώς ενάγουσα της κρινόμενης υπόθεσης Ε. Σ., με αναιρεσεύουσα την Μ. Κ.-Κ. του Α., κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα από την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατά τη διάταξη του άρθρου 155 παρ. 1 εδ. α' του ως άνω Κώδικα, για να εμφανιστεί κατά την αρχική δικάσιμο της 7-3-2017, που είχε οριστεί για να συζητηθεί η από 19-9-2016 και με αριθμό γενικού πρωτοκόλλου .../20-9-2016 αίτηση της ως άνω αναιρεσεύουσας για αναίρεση της υπ' αριθμ. 11503/2016 καταδικαστικής αποφάσεως του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Κατά τη δικάσιμο εκείνη, εμφανίστηκε ως άγγελος ο δικηγόρος Σ. Π. και ζήτησε την αναβολή της συζήτησης της ένδικης αίτησης λόγω επαγγελματικής απασχόλησης στο ΜΟΕ Λαμίας του πληρεξουσίου δικηγόρου της αναιρεσεύουσας, δικηγόρου Αθηνών, Χ. Δ.. Κατόπιν αποδοχής αυτού του αιτήματος, με την υπ' αριθμ. 401/2017 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, αναβλήθηκε η συζήτηση της ένδικης αίτησης για τη συνεδρίαση που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, κατά την οποία κατά την εκφώνηση της υποθέσεως δεν εμφανίστηκε η και κατά την αρχική δικάσιμο απούσα πολιτικώς ενάγουσα. Μετά από αυτά, εφόσον η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα, πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση της υποθέσεως παρά την απουσία της σαν να ήταν και αυτή παρούσα. Κατά το άρθρο 216 παρ. 1 του ΠΚ όποιος καταρτίζει πλαστό ή νοθεύει έγγραφο με σκοπό να παραπλανήσει με τη χρήση του άλλον σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Η χρήση του εγγράφου από αυτόν θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση. Από τη διάταξη αυτή που αποβλέπει στην προστασία της ασφάλειας και ακεραιότητας των εγγράφων συναλλαγών, προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της πλαστογραφίας απαιτείται αντικειμενικώς μεν η απαρχής κατάρτιση εγγράφου από τον υπαίτιο που το εμφανίζει ότι καταρτίσθηκε από άλλον ή η νόθευση γνήσιου εγγράφου, δηλαδή η αλλοίωση της έννοιας του περιεχομένου του, η οποία μπορεί να γίνει με την προσθήκη ή εξάλειψη λέξεων, αριθμών ή σημείων, υποκειμενικώς δε δόλος που περιλαμβάνει τη γνώση και τη θέληση των πραγματικών περιστατικών, τα οποία απαρτίζουν την πράξη και σκοπός του υπαίτιου να παραπλανήσει με τη χρήση του πλαστού ή νοθευμένου εγγράφου άλλον για γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες, δηλαδή θεμελίωση, κατάργηση ή μεταβίβαση δικαιώματος που προστατεύεται από το νόμο. Έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 13 γ' του ΠΚ είναι κάθε γραπτό που προορίζεται ή είναι πρόσφορο να αποδείξει γεγονός που έχει έννομη σημασία και κάθε σημείο που προορίζεται να αποδείξει ένα τέτοιο γεγονός. Εξάλλου, έλλειψη της απαιτούμενης από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, που ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ λόγο αναίρεσεως, υπάρχει στην καταδικαστική απόφαση, όταν δεν περιέχονται σ' αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από τη διαδικασία στο ακροατήριο σχετικά με τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος ή οι αποδείξεις που τα θεμελιώνουν ή δεν εκτίθενται οι σκέψεις, με βάση τις οποίες το δικαστήριο υπήγαγε τα αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Έλλειψη τέτοιας αιτιολογίας υπάρχει και όταν η υπάρχουσα αιτιολογία είναι εντελώς τυπική, με την οποία εξομοιώνεται και εκείνη που παραπέμπει στα πραγματικά περιστατικά που διαλαμβάνονται στο διατακτικό. Και ναι μεν το αιτιολογικό μαζί με το διατακτικό της αποφάσεως, στο οποίο, ως λογικό συμπέρασμα καταχωρίζονται όλα τα πραγματικά περιστατικά που συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του

εγκλήματος, αποτελούν ενιαίο όλο και παραδεκτά συμπληρώνεται η αιτιολογία της απόφασης από το διατακτικό και δεν υπάρχει πρόβλημα αν στο τελευταίο περιέχονται πλήρη τα στοιχεία της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, η συμπλήρωση όμως αυτή δεν μπορεί να φθάσει μέχρι σημείου ολικής αναφοράς στα περιστατικά που αναγράφονται στο διατακτικό της απόφασης. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 11503/2016 απόφασή του, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, που δίκασε σε δεύτερο βαθμό, κήρυξε ένοχη την κατηγορουμένη και ήδη αναιρεσείουσα πλαστογραφίας με χρήση κατ' εξακολούθηση και της επέβαλε ποινή φυλακίσεως δέκα (10) μηνών, την εκτέλεση της οποίας ανέστειλε επί τριετία. Ειδικότερα, την κήρυξε ένοχη του ότι "Στη ... στις 20-10-2008, με περισσότερες πράξεις που αποτελούν εξακολούθηση του ιδίου εγκλήματος, κατήρτισε πλαστό έγγραφο με σκοπό να παραπλανήσει άλλον σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες και συγκεκριμένα, στον ανωτέρω τόπο και χρόνο, κατήρτισε τέσσερις (4) πλαστές συναλλαγματικές με ημερομηνία λήξης την 20-8-2009, εις διαταγή της εταιρίας με την επωνυμία "... Α.Ε", ποσού 975 ευρώ, με αποδέκτη τη μηνύτρια Ε. Σ., θέτοντας κάτω από τη θέση "Δεκτή" κατ' απομίμηση την υπογραφή της μηνύτριας χωρίς τη συναίνεση αυτής και στη συνέχεια τις μεταβίβασε με οπισθογράφηση στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας". Ως αιτιολογία της αποφάσεώς του, το δικαστήριο διέλαβε στο σκεπτικό τα εξής κατά λέξη: "Από την αποδεικτική διαδικασία και τα έγγραφα των οποίων έγινε η ανάγνωση στο ακροατήριο, καθώς και από την κατάθεση του μάρτυρα υπερασπίσεως, που εξετάστηκε νομότυπα στο ακροατήριο και την εν γένει συζήτηση της υποθέσεως, προέκυψε και το Δικαστήριο πείστηκε ότι η κατηγορουμένη έχει τελέσει την πράξη, που της αποδίδει το κατηγορητήριο και πρέπει να κηρυχθεί ένοχη διότι τέλεσε αυτή κατά την υποκειμενική και αντικειμενική της υπόσταση όπως ειδικότερα περιγράφεται στο διατακτικό". Η αιτιολογία όμως αυτή, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στην αρχή της παρούσας, δεν είναι ειδική και εμπειριστατωμένη, αλλά ασαφής και εντελώς τυπική, αφού δεν αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία για το έγκλημα για το οποίο κηρύχθηκε ένοχη η κατηγορουμένη, ούτε τις νομικές σκέψεις με τις οποίες υπήχθησαν τα περιστατικά αυτά στις διατάξεις που εφαρμόστηκαν, οι ελλείψεις δε αυτές δεν μπορούν να συμπληρωθούν ή αναπληρωθούν από τα όσα περιέχονται στο διατακτικό, στο οποίο παραπέμπει το σκεπτικό της απόφασης, αφού τούτο (διατακτικό) περιορίζεται στα τυπικά στοιχεία του κατηγορητηρίου.

Συνεπώς, ο από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ προβαλλόμενος μοναδικός λόγος αναίρεσης, με τον οποίο πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση για την ως άνω πλημμέλεια, είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

Περαιτέρω, κατά τα άρθρα 111, 112 και 113 του Π.Κ το αξιόποινο των εγκλημάτων εξαλείφεται με παραγραφή, η οποία, προκειμένου για πλημμελήματα, είναι πενταετής και αρχίζει από τότε που τελέσθηκε η πράξη. Η προθεσμία της παραγραφής αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η κύρια διαδικασία και έως ότου γίνει αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση, όχι όμως πέραν των τριών ετών για τα πλημμελήματα. Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 310 παρ. 1 εδ. β 370 εδ. β' και 511 ΚΠΔ προκύπτει ότι η παραγραφή, ως θεσμός δημόσιας τάξεως, εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης, ακόμη και από τον Άρειο Πάγο, ο οποίος, διαπιστώνοντας τη συμπλήρωση αυτής, υποχρεούται να αναιρέσει την προσβαλλόμενη

καταδικαστική απόφαση και να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη, εφόσον η αίτηση αναιρέσεως είναι τυπικά παραδεκτή και περιέχεται σ' αυτήν ένας τουλάχιστον παραδεκτός και βάσιμος λόγος από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο άρθρο 510 ΚΠΔ (Ολ. ΑΠ 7/2005).

Στην προκειμένη περίπτωση, η ανωτέρω πράξη της πλαστογραφίας με χρήση κατ' εξακολούθηση, που φέρεται ότι τελέσθηκε στις 20-10-2008, τιμωρείται σε βαθμό πλημμελήματος, έκτοτε δε και μέχρι τη συζήτηση επί της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως (7-11-2017), παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της οκταετίας και εξαλείφθηκε με παραγραφή το αξιόποινο της πράξεως αυτής. Επομένως, αφού η ένδικη αίτηση περιέχει έναν τουλάχιστον παραδεκτό λόγο αναιρέσεως, ο οποίος, κατά τα ανωτέρω, κρίθηκε και βάσιμος, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση στο σύνολο της και να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη κατά της κατηγορουμένης-αναιρεσείουσας για την ανωτέρω πράξη, λόγω παραγραφής, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθμ. 11503/2016 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Παύει οριστικά λόγω παραγραφής την κατά της αναιρεσείουσας ποινική δίωξη για το ότι: Στη ... στις 20-10-2008, με περισσότερες πράξεις που αποτελούν εξακολούθηση του ιδίου εγκλήματος, κατήρτισε πλαστό έγγραφο με σκοπό να παραπλανήσει άλλον σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες και συγκεκριμένα, στον ανωτέρω τόπο και χρόνο, κατήρτισε τέσσερις (4) πλαστές συναλλαγματικές με ημερομηνία λήξης την 20-8-2009, εις διαταγή της εταιρίας με την επωνυμία "... Α.Ε", ποσού 975 ευρώ, με αποδέκτη τη μηνύτρια Ε. Σ., θέτοντας κάτω από τη θέση "Δεκτή" κατ' απομίμηση την υπογραφή της μηνύτριας χωρίς τη συναίνεση αυτής και στη συνέχεια τις μεταβίβασε με οπισθογράφιση στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 12 Δεκεμβρίου 2017.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 8 Ιανουαρίου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ